

“Kıskançlık sizi hasta edebilir, paranoya ise delirtebilir”

Herman Koch yeni romanı *Hendek*'te, bir büyükşehir belediye başkanı üzerinden özellikle burjuva değerlerini ve siyaseten doğrucu tavırlarımızı eleştirmeye devam ediyor

KAHRAMAN ÇAYIRLI

Hollandalı romancı, öykücü, televizyon yapımcısı, aktör ve köşe yazarı Herman Koch'un *Akşam Yemeği* romanı 21 farklı dilde yayımlandı. Koch, Türkçedeki son kitabı *Hendek*'te (YKY) Amsterdam Belediye Başkanı Robert'in kızı, karısı ve anne-babasıyla ilişkisine odaklanıyor. Koch ile temelde türlü ön yargıları, kıskançlıkları, paranoyaları anlattığı yeni romanı üzerine konuştuk.

Bu romanın hikâyesi nasıl doğdu?

İlk düşüncem, karısının kendisini aldatığından şüphelenen bir politikacıydı. Halkın gözü önünde duran bir isim olduğu için bu aldatma gizli

İnsanların düşünmekten korktuğu şeyler var. Bazı insanlar, aklımıza gelmeyecek kadar ileri gidebiliyor, “Bunu söyleyemezsin...” diye fısıldıyorlar. Ama söyleyebiliriz, kitaplarımızın insanlara anlattığı şeylerden biri de bu. Ve okuyuculardan sık sık şunu duyuyorum: “Bunları düşünen tek kişi ben olmadığım için çok mutluyum...”

The Dinner: Akşam Yemeği filmi, Herman Koch'un aynı adlı romanından 2017'de sinemaya uyarlandı.

kalmayacaktı. Bütün dünya bilecek ve herkes şöyle diyecekti: “Şu çevreden olan bir eşten ne bekleyebilirsiniz ki?”

Kıskançlık insan ruhunun en büyük düşmanı ve tedavisi zor virüsü mü?

Kıskançlık sizi hasta edebilir, paranoya ise delirtebilir. Sizin deyiminizle bu virüslerden mümkün olduğunca uzak durmak en iyisi. Romandaki belediye başkanı her iki virüsten de tamamen hasta. En başından beri, karısının aldatıp aldatmadığını bilemeyeceğime, hikâyeyi yazmanın tek yolunun bu olduğuna karar verdim. Yani, kıskançlığı biliyordum, ama neyse ki gerçek hayatta bilmediğim için çok şanslıyım.

Neden bu kez ana kahraman olarak bir büyükşehir belediye başkanını seçtiniz?

Kamusal konumu nedeniyle. Böyle birinin hayatı her an ifşa olabilir ve daha başka birine göre daha fazla küçük düşebilirdi.

“Paranoid duygular hep vardı”

Peki bu duygular sizce çağımızda daha da şiddetli bir hale mi geldi?

Bence bu duygular Shakespeare zamanından ve öncesinden beri var. Onları daha şiddetli hale getiren şey, insanların sosyal medyada ortaya çıkan bakış açısı. Özel hayatınız her an açığa çıkabilir, bu konuda paranoid duygularınız varsa kesinlikle haklısınız. Paranoid olmak, takip edildiğiniz gerçeğini değiştirmez.

“Peki ya birden o (ülkelerle dair) ön yargılar senin aleyhine dönerse ne olur?” sorunuz çok önemli. Sizce toplumsal ön yargılar nasıl kırılabilir?

“Başka kültürlerden insanlara tahammül ediyorum”

diyen biri muhtemelen ırkçidir. Ötekine tahammül etmek, kendinizi üstün bir konuma getirmektir. Kabul etmek zorunda olduğumuz en zor kısım şu: Başkalarının da sizinle ilgili ön yargıları olabilir.

Siz aynı zamanda oyuncusunuz. Yazarken oyunculuğun hangi avantajları oluyor?

10 yıldır oyunculuk yapmıyorum. Ve hiçbir zaman başkalarının bana verdiği replikleri ezberlemek zorunda olan bir oyuncu olmadım, sadece kendi tasarladığım ve yarattığım replikleri oynadım. Bu bana yazarlıkta ve oyunculukta kendine has bir ses bulmanın aynı şey olduğunu öğretti.

Romanın Paris'te geçen kısımlarında Luis Buñuel'in bir filmi izliyormuş hissi- ne kapıldım bazen...

Yirmi yaşına gelmeden önce birçok Buñuel filmi izledim ve İspanya'ya taşınmamı sağlayan otobiyografisini okudum. Martin Scorsese, Francis Ford Coppola ve Richard Linklater'dan neredeyse her şeyi seviyorum. •

Hendek / Herman Koch / Çeviren: Lale Şimşek Çalışkan / YKY/ 240 Sayfa

